

Den Røde Strandkro

I 2020 måtte Den Røde Strandkro lade livet. Den var slidt helt ned og der bygges nu fire boliger på grunden. Jeg har samlet lidt materiale om kroens liv og levned. Kroen lå på Gammel Køge Landevej 863 (nu Vallensbæk Strandvej 173 matrikel 23d).

Dette er kopi af et stort og indrammet fotografi skænket til Lokalhistorisk Forening af seneste ejer af Den Røde - Henrik Mütze. Det hænger nu over trappen på Højrupgaard.

Den Røde Strandkro lå til højre for der, hvor Vallensbæk Havnevej ligger i dag og var i 'gamle dage' nabo til den mindst ligeså kendte Den Grønne.

Kroen blev opført i 1935 af selvstændig vognmand, Frantz Adam Stiera, der var født i Østrig. Stiera drev stedet sammen med sin hustru, Selma og en servitrice, Helga Nielsen frem til Frantz' død i 1943. Kroen blev herefter solgt til Ingvard Petersen. Ved Ingvard Petersens død i 1956 blev kroen købt af Tjener Bertrand Jensen, som havde kroen frem til 1976. Herefter sælges kroen til Ellen og Leif Ørbekker og efter dem overtages kroen i 1984 af Connie Pedersen. Kroen lukkede for servering i 1987. Senere ejere har mig bekendt ikke drevet kro på stedet.

Det er primært perioden fra 1940 til 1976, jeg har fokuseret på. For at skrive historien har jeg gravet i arkiver, talt med personer, der er kommet på kroen, talt med familie til kroejer og indhentet små historier fra Vallensbæk Nostalg på Facebook. Jeg har fået rigtig meget input af Arne Werner Jensen (søn af Lynbarbereren, som I snart bliver præsenteret for), Kirsten Hyldborg (som var nabo til Den Røde), Jørgen Weiss (som er omvandrende leksikon i Vallensbæk 'i gamle dage'), Fritze Weiss (barnebarn til Karen og Bertrand Jensen) og fra Peter Axl (primært i relation til de små sommerhuse, der lå bag kroen).

På fotoet herover ses Den Røde nederst i højre hjørne og Den Grønne nederst til venstre. Den Grønne mistede livet i 70'erne. Den Røde mistede livet i 2020. Foto ca.1949. Lånt af Lis Weiss.

VI39 og Den Røde

Da Vallensbæk Idrætsforening blev etableret i 1939 (VI39) var der ikke mange samlingssteder i Vallensbæk. Den Grønne var primært åben om sommeren og derfor blev Den Røde et naturligt samlingssted for VI39's møder, generalforsamlinger og fester.

Det var 'Lynbarberen' – Kaj Werner Jensen - der var primus motor for mange af VI39's aktiviteter på Den Røde, som bl.a. var skak, billard, juletræsfester, bankospil. Og det var derfor også helt naturligt, at VI39's pokalskab blev sat op på Den Røde. Skabet hang der indtil Vallensbæk Skole stod færdig i 1955. På skolen var en 'kæmpe' gymnastiksal, som herefter blev tilholdssted for mange af VI39's aktiviteter – og skolen gav plads til pokalskabet.

Lynbarberen' 'Hårarkitekten' – Kaj Werner Jensen

Følgende citater er hentet fra bogen, der blev skrevet i anledning af VI39's 60 års jubilæum:

Kaj Werner Jensen havde i en periode sin frisørsalon i et kælderlokale under "Den Røde". Denne salon var samlingssted for mange Vallensbækkere og heriblandt også diverse bestyrelsesmedlemmer fra VI39. Mange vigtige beslutninger er således truffet med en saks i håret. Det foregik på den måde, at kunderne spillede billard i stueetagen og efterhånden som Barberen blev færdig med en kunde, bankede han på loftet med et kosteskæft. Når denne lyd hørtes i billardlokalet vidste man, at det var tegn til at næste kunde skulle indfinde sig ...

VI 39 Bestyrelsesmøde den 12. september 1943: Det blev vedtaget, at afholde et stævne med håndbold, fodbold, sækkevæddeløb og skydning på banen. Derefter bal om aftenen på 'Den Røde Strandkro'. Stævnet afholdtes den 29. september. Det blev endvidere oplyst, at politimesteren havde givet tilladelse til afholdelse af amerikansk lotteri.

Bestyrelsesmøde den 6. september 1945: Mødet foregik hos formanden. Frisør Kaj Werner Jensen havde fremsendt et brev til formanden angående Klublokale, som kunne skaffes på Vallensbæk Kro ('Den Røde'). Formålet var blandt andet at afholde billard turneringer henover vintrene. Og det var jo vigtigt, at have et sted at spille Billard.

Bestyrelsesmøde den 4. juli 1946: Mødet blev afholdt på 'Den Røde Strandkro'. Det vedtoges at afholde et lokalt stævne med blandt andet et Old Boys hold. Stranden mod landsbyen og derefter bal med præmieoverrækkelse samme aften.

Generalforsamling den 30. september 1946: Mødet afholdtes på 'Den Røde Strandkro'. Dirigent blev K.W. Jensen. Regnskabet viste flere udgifter end indtægter, men overskuddet var større end ved sidste generalforsamling. Axel Weiss ønskede ikke genvalg, cementstøber Harry Olsen blev kasserer i stedet for.

Fotos leveret af barnebarnet Fritze Weiss.

Foto: Carsten Rishøj Olsen - ca. 1977.

Karen og Bertrand Jensen - tv. – ejede og drev Den Røde fra 1956 til 1976. Kroejerne boede typisk på 1. salen af kroen. Det gjorde Karen og Bertrand også med deres tre børn, Fritze, Ove og Jonna Elsborg Jensen. På et tidspunkt boede sønnen i en bolig bag kroen. Siden emigrerede han til Canada og blev derovre. Det blev siden kroens kok og hendes mand (der var altmuligmand på kroen), der flyttede ind i Oves hus. Karen gjorde rent på kroen hver morgen og Bertrand tog sig desuden af regnskab og administration. De to kønne piger på fotoet til venstre er Fritze (tv) og Jonna. Jonna var i en periode servitrice på kroen og er mor til Fritze Weiss, som har leveret flere fotos til min historie (og ja, mon ikke hun er opkaldt efter sin moster?). Pigerne sidder yderst til højre foran kroen ud mod Gammel Køge Landevej (nu Vallensbæk Strandvej). Foto er fra slutningen af 1950'erne.

De faste kunder

Og ja, der blev spillet meget billard på Den Røde – og der var bl.a. et ganske sammentømret firkløver gennem adskillige år: Kaj Werner Jensen på Lyngvej, Dan Pedersen på Næsbyholmsvej, Tage Samsø på Hyttebakkevej og Poul Pedersen på Broholmvej. Der var munter stemning og bægerklang på Den Røde og verdenssituationen – eller måske snarere den lokale situation – blev drøftet, diskuteret og debatteret – højt og klart! Helt enige blev man vist aldrig. Andre faste kunder var de to fiskere - brødrene Niels og Valde (identiske med Niels Peter Mortensen og Valdemar Oluf Mortensen). Brødrene boede Gammel Køge Landevej 875 (som i dag er Gerdrupvej 6). Huset, der var det eneste på den lille grusvej, ligger der stadigvæk. De boede der sammen med deres far, Peter Mortensen. Niels og Valde kom tit på Den Røde - oftest medbringende en lille sæk friskfangede skrubber, som de afsatte til andre besøgende. Enten mod kontant afregning eller i naturalier i form af øl. Der var på et tidspunkt et pensionat på Gammel Køge Landvej (i dag Vallensbæk Strandvej 270), hvor mange kom og spiste. Da pensionatet lukkede kom en del af disse gæster herefter fast på Den Røde for at spise.

En anden flittig gæst var Silke-Hans – identisk med Hans Jakob Sørensen. Han var kræmmer – bl.a. med mindre tøjstykker. Deraf navnet. Altid i jakkesæt og altid med hat. En dag hvor Silke-Hans havde fået en tår over tørsten og skulle cykle hjem til landsbyen, stejlede cyklen og Silke-Hans røg ud på Gammel Køgevej. I samme moment kom en bil forbi, med en engelsktalende dame bag rattet. Hun stoppede chokeret op og spurgte, om han var kommet til skade. Andre tililende forklarede på deres bedste engelsk, at han var OK og blot skulle på højkant. Det kom han og hans eneste kommentar var: Hva' sa' hun? Cyklen blev vist trukket hjem.

Ejeren efter Bertrand og Karen anlagde et stort og larmende musikanlæg i haven, som skabte meget vrede fra de omkringboende naboer. Efter flere henvendelser til myndighederne ankom politiet med en lastbil og fjernede de meterhøje højttalere og freden sænkede sig.

Når kroens besøgende skulle hjem ved lukketid holdt de ofte balancen ved at støtte sig til plankeværket foran nabogrunden – Siesta. Efter dette hus var der hæk, og flere faldt ganske enkelt gennem hækken, som faktisk kom til at se ganske sølle ud. Beboerne i Siesta, havde en aftale med Bertrand om, at hvis de i weekenden fik uventede gæster, kunne de hente en kasse øl – med 50 stk. De stod udendørs blot med en presenning over. De skulle så afleveres tilbage i samme stand – altså genopfyldt. Tilliden blev aldrig misbrugt.

Reklamegave til beboerne i nabohuset - Siesta.

Udsagn fra Facebook om Den Røde

Tove Edelfeldt Jacobsen: Jeg husker Den Røde fra jeg var barn. Jeg kom der, med mine forældre for at se "Seks dages løb", da vi ikke havde fjernsyn. Vi fik kaffe og kringle og citronvand. Vi sad på glaskarnappen, men min bror og jeg, sneg os ind og så på stamgæsterne, der spillede billard i "slyngelstuen". Det var tider.

Bente Thorhauge: Der har jeg drukket op til flere røde Tuborg og det var dengang jeg selv havde rødt hår, nu er jeg blondine.

Karsten Larsen: Jeg mindes at jeg kom med 2 stk 34 kg Kosan Gas, da jeg var bud hos købmanden på Vejlegårdsvej i perioden 1966 og et pr år frem. Jeg skulle henvende mig i køkkenet, hvor jeg også fik betaling. Da jeg blev lidt ældre, kom vi og spillede billard.

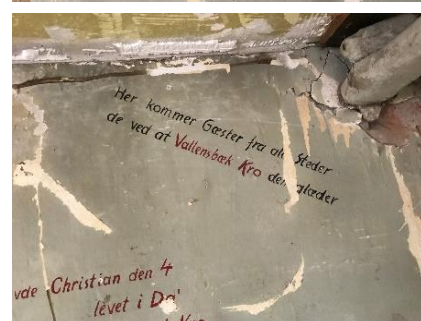
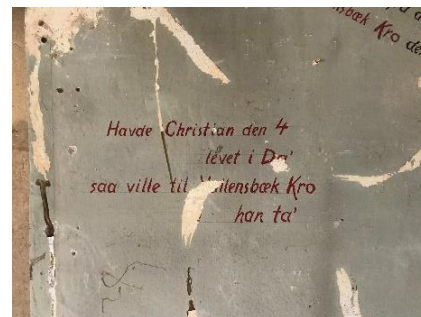
Peter Axl: Midt 60'erne havde de en gårdhund der hed 'Tøsen'

Jan Eriksen: Søren Sørensen, Carsten Goldek og jeg tog ned for at spille billard. Vi mødte en fyr, der spurgte, om vi turde vædde med ham om, at han havde en sommerfugl tatoveret på en 'vis legemsdel'. Det troede vi sgu' ikke på, men det væddemål tabte vi altså.

Lise Samsø: Har fået mange citronvand med STRÅsugerør der i 40'erne, jeg kan dårlig kende noget af det, der var engang, når jeg en sjælden gang kommer til Vallensbæk.

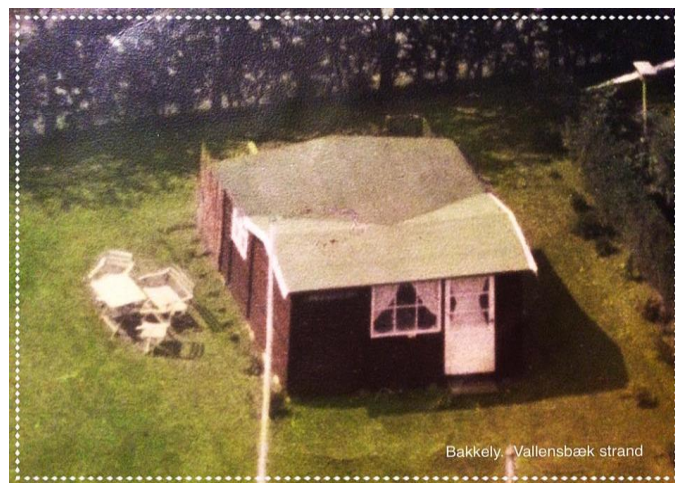
De sidste fotos

Taget umiddelbart før huset blev revet ned. De to små søde rim var skrevet på gulvet i kælderen. Det gule kryds herunder markerer, hvor i kælderen, det var. Det var i øvrigt også på det sted i kælderen, hvor 'Lynbarberer' havde frisør. Fotos af Morten Schou Jørgensen.

De små sommerhuse bag Den Røde

Bag Den Røde - med adgang via en sti, nogenlunde midt på grunden - lå en række små sommerhuse. Stien gik hele vejen ned til vandet og man kunne tilgå husene ad denne sti bag kroen (se næstøverste foto). På gamle kort kan man også se, at Gammel Køge Landevej 863, matrikel 23d, dengang gik helt ned til vandet, så det har været en MEGET stor grund, der oprindeligt tilhørte ejerne af Den Røde. Disse huse skal ikke forveksles med de mange småhytter, der lå til venstre for Den Røde, der hvor Den Grønne lå og der hvor Vallensbæk Havnevej i dag ligger. De huse hørte til Den Grønne. Arne 'Barber', var bydreng hos Arne 'købmand' Hansen (der havde forretning i gavlen af 'karéen' på Lyngvej) og Arne leverede bl.a. drikkevarer og andet til de mange brugere i de små sommerhuse. Noget tyder på, at udstykningen af de grunde, der i dag ligger på venstre side af Valbo Allé er sket omkring 1976.

Peter Axl: Sommerhus nr. 6 bag Vallensbæk kro/Den Røde. Min mor og jeg år 1958. Vores sommerhus hed Bakkely. Huset var en præmie i forbindelse med en konkurrence og vinderen byttede huset med en scooter, som min far havde. Huset blev senere udbygget. Bag vores hæk, på Valbo Allé, lå et hus, der hed Sveda og var et gulligt malet bjælke sommerhus. Når kroen havde lukket kunne man besøge Arne Sabinsky, som kunne præstere udkænkning, når andre ikke kunne. Vores sommerhus bag Den Røde blev i 1970 solgt til Vallensbæk Kommune for 20.000 kr.

For enden af Valbo Allé – Bag Den Røde. På billedet ses den lange badebro for enden af Den Grønne. Den sommer 1966/67 er der en kæmpe ø af sammenpresset tang og der stank skrækkeligt, når man sejlede forbi. Tang øen skimtes til højre for broen, når man står med ryggen mod land. Der ser jo unægtelig noget anderledes ud i dag med den flotte Lystbåde havn. Foto Peter Axl.

Hus nr. 17 bag Den Røde. Sommerhus fra perioden 1945-50, bygget af forhåndenværende materialer, her fra sommeren 1948. Ejerne Magda og Viggo Knudsen ses for enden af verandaen. Arkiv.dk

Fotos taget af Carsten Rishøj Olsen i marts 2017.

Dette er en mindre gengivelse af livet på Den Røde og er sat sammen af mange brudstykker, så der er ganske givet fejl. Der findes naturligvis mange andre historier fra kroen og jeg har da også kendskab til både dramatiske og sørgelige historier, samt en pæn række af slagsmål med relation til Den Røde. Men de er udeladt her.

Anette Eriksen, Svanholmvej 8 – 25. marts 2021.